

..... [p1] .....

+

Zeer eerw. Heer en Vriend,

Ik kom om raad bij U.

We hebben hier in 't Bisdome eenen "Salesius-Bode", dat is eene "Godsdienstige Week." Ik heb altijd gepeisd dat zulke Weken hen moesten bezig houden met godsdienstige zaken. D'onze peist er anders over en den 15 oktober 87 heeft ze eens hare kwaadaardigheid willen uitwerken op de Volkstaal en op 't Daghet.¹ Ik stuur u wat ze vertelt. Nota Bene: eendige dagen van te voren zat ik bij den Hoogeerw. Heer Bestuurder van de "Week" aan tafel en der is zelfs iet of wat spraak geweest van "zouden de Hollanders zeggen"; en hij zei geen woord van 't Daghet. Nu komt daar die Coup de Jarnac² te blakke! 't Is niet heel schoon, 'k

..... [p2] .....

moet het bekennen, van eenen man die mij altijd als vriend behandelde en dien ik als vriend ook behandelde.

Welnu, zou ik iets schrijven tegen die Judasserij - t zij in t Daghet 't zij in Rond den Heerd?

Hem wil ik er niets van zeggen of schrijven.

Wat raadt ge mij aan?

Herteliken dank voor Madoc;³ t is wat anders als dat er in den Moniteur stond van Jhr De Pauw.⁴

Mijnen besten vlaamschen groet in [*Christo*]

PolydDaniëls [*priester*]

.....

1 Onze Taal. In: De Salesius-Bode: 8 (1887) 42, p.9-10.

2 Franstalige term die een onverwachte en vaak laffe, oneerbiedige aanval bestempelt. Ontstaan uit een duel gevochten op 10 juli 1547 tussen de Franse hovelingen Guy Chabot, baron van Jarnac, en Francois Vivonne, heer van la Châtaigneraie, waarbij Chabot de Jarnac een slag toebrengt op het been van Vivonne. Hoewel dit eerst als een zeer behendige en effectieve beweging gezien werd, zou het later de reputatie van een achterbakse, laffe daad verkrijgen.

3 G. Gezelle, Madoc. In: Het Belfort: 2 (1887) 9 en 1, p. 603-619. Het artikel gaat over het woord 'Madoc' uit het eerste vers van *Van den vos Reynaerde*. Volgens Gezelle verwijst 'Madoc' naar een soort monster, watergeest of duivel.

4 N. De Pauw, Over den Madoc van Willem 'die den Reinaert maecte'. In: Moniteur Belge: 57 (24 september 1887) 267, p. 2976.

Vogelsanck,⁵ Allerheiligen dag 1887

..... [p3] .....

Onze taal.⁶ Eenige weken geleden, lazen wij, in een Limburgsch weekblad een wel gedacht en geschreven artikel, te lang om hier in zijn geheel medegedeeld te worden, maar welks hoofdgedacht hierop neerkwam: "Vlamingen, die uwe taal liefhebt, waarom durft gij ze niet spreken en schrijven? Waarom in uwen mond altijd een dialect, een volkstaal? Waarom in beschaafde kringen niet onze schoone Nederlandsche taal gebezigd, maar altijd een onooglijk onding, een platte, gansch onclassieke taal, ofwel - als uitvlucht - Fransch? Indien gij de taal niet kent, leert ze dan, zegt steller van bedoeld artikel, en spreekt ze."

Wij weten 't maar al te wel, om het gebruik onzer taal algemeen te maken, dient men nog vele hinderpalen omver te werpen; maar zou men het ten minste niet zoover kunnen brengen, dat in gemeenteraden, in Katholieke Kringen, in vergaderingen, het Nederlandsch gesproken werd?...

Wij kunnen - men vergeve ons onze eenvoudigheid! - wij kunnen maar volstrekt niet begrijpen wat voordeel de Vlaamsche beweging kan trekken uit het gewoel en gewar der voorstanders van de zoogezegde volkstaal, die graag onze taal tot de taal van de 13^e of 14^e eeuw zouden willen terug brengen, of in elk kanton, misschien wel in elke gemeente, een dialect invoeren? Dit moge eene heropbouwning van Babel's toren zijn; iets anders ontwaren wij niet in dat taalbederf, al geeft men voor een gloriezon aan de oosterkim te doen verrijzen. (Dees leste is onderstreept in den Bode)

Dan volgt er nog wat tegen de "overheidspersonen", die "aan hunne Vlaamsche onderhoorigen schier uitsluitend in

..... [p4] .....

't Fransch schrijven. En t mooiste van alles is nog "dat die overheidspersonen geen Fransch kennen.

En 't slot is:

.....

5 Polydoor Daniëls diende van 1876 tot 1904 als de slotkapelaan en aalmoezenier van baron en Zolders burgemeester Jules de Villenfagne de Vogelsanck. Daniëls verbleef in het kasteel Vogelsanck, waar hij wellicht de brieven aan Guido Gezelle opstelde.

6 Samenvatting van artikel: Onze Taal. In: De Salesius-Bode: 8 (1887) 42, p. 9-10.

Waarom in officieele stukken (voor gemeente of school), die toch enkel door Vlamingen moeten gelezen worden, een taal gebruiken die, voor dat gedeelte des lands althans, een vreemde is?" En dat alles wordt gedrukt "onder de bescherming van Zijn doorluchtige Hoogwaardigheid den Bisschop' en de "Bestuurder van het werk is Msgr. Rutten.

Quelle misère!

Briefbeschrijving

Verzender	Daniëls, Polydoor
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	01/11/1887
Verzendingsplaats	Zolder (Heusden-Zolder)
Annotatie	Briefversie van datering: Allerheiligen dag 1887 ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Briefversie van datering: Allerheiligen dag 1887 ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	Gezelle-briefwisseling 1: Verzameling archief en museum voor het Vlaamse cultuurleven Antwerpen / door R.F. Lissens. - Antwerpen : De Nederlandsche Boekhandel, 1970, p.50-51

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	2 enkele vellen, bijlage: 200 mm x 133 mm; enkel vel: 177 mm x 113 mm papier, wit papiersoort: 4 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle; idem rechts: [1/11] 1887 (inkt, beide hand P.A.); idem rechts: 19ber (potlood)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5920

Bibliotheekrecord https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11145

Inhoud

Incipit	Ik kom om raad by U.
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	01/11/1887, Zolder, Polydoor Daniëls aan [Guido Gezelle]
Editeur	Michael Gijbels; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
